

Nasjonalt kompetansesenter for porfyrisykdommer (NAPOS)

Laboratorium for klinisk biokjemi
Haukeland universitetssjukehus
5021 BERGEN

Telefonnr: 55 97 31 70
E-post: porfyri@helse-bergen.no
Nettside: www.napos.no

Tannbehandling og mindre operasjoner

Lokalbedøvelse og akutt porfyri

Alle lokalanestetika som markedsføres i Norge kan brukes av personer med en av de akutte porfyriene akutt intermitterende porfyri (AIP), hereditær koproporfyri (HCP) og porphyria variegata (PV).

Kombinasjonspreparater

Ofte er lokalbedøvende legemidler kombinert med adrenalin eller felypressin. Disse to stoffene er tilsatt fordi de får blodårene i det område som skal behandles til å trekke seg sammen og hjelper til med å forlenge effekten av bedøvelsen. Adrenalin og felypressin er *ikke* porfyriogene og kan trygt brukes av personer med akutt porfyri. Lokalbedøvelse i kombinasjoner med adrenalin eller felypressin anbefales fordi disse midlene gir en høyere konsentrasjon av legemiddel i område som skal behandles og en lavere konsentrasjon i blodet som sirkulerer i kroppen.

Tabellene under gir en oversikt over de lokalbedøvende midler som brukes i Norge, med virkestoff, preparatnavn og tilhørende trygghetsklassifisering. De er alle merket med grønt og er trygge å bruke..

Lokalanestetika

Virkestoff	Preparatnavn	Klassifisering
Bupivakain	Marcain	IP – Ikke porfyriogen
Mepivakain	Carbocain Dental, Scandonest Plain	SIP - Sannsynlig ikke porfyriogen
Ropivakain	Naropin	SIP - Sannsynlig ikke porfyriogen
Lidokain	Xylocain	SIP - Sannsynlig ikke porfyriogen

Kombinasjonspreparater

Virkestoff	Preparatnavn	Klassifisering
Bupivakain +adrenalin	Marcain-Adrenalin	SIP - Sannsynlig ikke porfyriogen
Prilokain +felypressin	Citanest Dental Octapressin	SIP - Sannsynlig ikke porfyriogen
Artikain +adrenalin	Septocaine	SIP - Sannsynlig ikke porfyriogen
Lidokain +adrenalin	Xylocain Dental adrenalin	SIP - Sannsynlig ikke porfyriogen

LOKALBEDØVELSE -VED AKUTT PORFYRI

Lokalbedøvende midler brukes ofte i forbindelse med tannbehandling eller ved mindre operative inngrep. Disse gis ofte i form av en sprøyte som settes under huden og gir et forbigående tap av følelse i det området som skal behandles. På denne måten unngår man de ulemper og bivirkninger som er forbundet med narkose (helbedøvelse).

Nasjonalt kompetansesenter for porfyrisykdommer (NAPOS) har nylig hatt en gjennomgang av legemidlene som brukes ved lokalbedøvelse (lokanestetika) og vurdert at alle midlene som markedsføres i Norge for tiden er trygge å bruke for personer med akutt porfyri (AIP, HCP og PV). Det er laget en oversikt over disse midlene og denne oversikten kan gjerne skrives ut og tas med til tannlege eller lege ved planlagt behandling.

BIVIRKNINGER

Som alle legemidler kan lokalbedøvende midler gi bivirkninger, både hos personer med og uten porfyrisykdom. Disse bivirkningene kan inkludere forbigående høyt eller lavt blodtrykk, svimmelhet, kvalme og oppkast.

Dersom lokalbedøvelsen blir satt slik at den ved en feil treffer en blodåre kan dette føre til en umiddelbar reaksjon med blant annet hjertebank, uro, krampor eller nummenhet i tunge og svelg, men det er ikke vanlig at dette skjer.

For mer informasjon om porfyri se nettsidene www.napos.no.